

UCHWAŁA NR 17/PR/2017
PREZYDIUM OKRĘGOWEJ RADY
ZACHODNIOPOMORSKIEJ OKRĘGOWEJ IZBY INŻYNIERÓW BUDOWNICTWA
z dnia 24 października 2017 r.

**w sprawie: przyjęcia opinii prawnej dotyczącej uiszczenia kwoty podatku
od umowy pożyczki udzielonej Polskiej Izbie Inżynierów Budownictwa.**

Na podstawie art. 19 ust. 1 pkt 1, art. 21 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 1725), § 4 ust. 5, § 5 ust. 1 pkt 6 Regulaminu okręgowych rad Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa poprawionego i uzupełnionego przez II Nadzwyczajny Krajowy Zjazd PIIB 20 sierpnia 2015 r., uchwała się co następuje:

§ 1

1. W związku z zamiarem zawarcia przez Zachodniopomorską Okręgową Izbę Inżynierów Budownictwa i Polską Izbę Inżynierów Budownictwa umowy pożyczki i z uwagi na powstałe w okręgowych izbach inżynierów budownictwa wątpliwości dotyczące podmiotu zobowiązanego do uiszczenia podatku od czynności cywilnoprawnej w postaci umowy pożyczki, przyjmuje się do wiadomości opinię prawną sporządzoną przez radcę prawnego Krzysztofa Zajęca, świadczącego usługi prawne na rzecz Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa.
2. W opinii prawnej, o której mowa w ust. 1, wskazano że obowiązek podatkowy przy umowie pożyczki ciąży na biorącym pożyczkę, tj. na Polskiej Izbie Inżynierów Budownictwa.
3. Opinia prawna, o której mowa w ust. 1, jest zgodna z opinią prawną wydaną wcześniej przez Kancelarię Radców Prawnych Licht & Przeworska s.c. świadczącą usługi prawne na rzecz Zachodniopomorskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

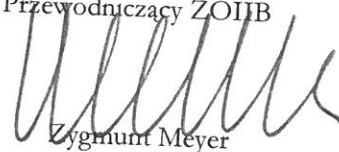
Sekretarz ZOIB

Adam Boridko

Przewodniczący ZOIB

Zygmunt Meyer

ODPIS

KANCELARIA RADCY PRAWNEGO
KRZYSZTOFA ZAJĄCA

ZA ZGODNOŚĆ
Z ORYGINAŁEM

Krzysztof Zajaca

Warszawa, 2017.10.16

18.10.2018
Polska Izba Inżynierów Budownictwa
Krajowa Rada
00-048 Warszawa, ul. Mazowiecka 6/8
NIP 525-22-54-990

Pan

Andrzej Dobrucki

Prezes Krajowej Rady

Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa

Opinia Prawna

w sprawie wydatkowania środków finansowych okręgowych izb inżynierów budownictwa na pożyczki z przeznaczeniem na sfinansowanie remontu i rozbudowy siedziby Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa.

Przedmiot opinii:

Przedmiotem opinii jest ustalenie, czy remont i rozbudowa siedziby Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa jest jednym z celów statutowych samorządu zawodowego inżynierów budownictwa, oraz czy środki okręgowych izb inżynierów budownictwa wydatkowane na ten cel w formie pożyczek podlegają opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób prawnych.

Stan Faktyczny:

Polska Izba inżynierów Budownictwa nabyła nieruchomości w Warszawie przy ul. Kujawskiej z przeznaczeniem na siedzibę. Budynek wymaga remontu i rozbudowy w celu przystosowania do potrzeb samorządu zawodowego inżynierów budownictwa.

W celu sfinansowania prac budowlanych okręgowe izby inżynierów budownictwa zamierzają udzielić Polskiej Izbie Inżynierów Budownictwa pożyczek przeznaczonych na ten cel.

Stan Prawny:

Rozwinięcie zadań izby możliwe jest w statucie, o którym mowa w art. 7 ust.2 ustawy.

Krajowy Zjazd PIIB skorzystał z możliwości określonych w w/w przepisie i w § 7 ust.1 dookreślił szereg zadań samorządu zawodowego, w tym w pkt 8 wymienił jako działalność statutową prowadzenie działalności o charakterze szkoleniowym, kulturalnym i sportowym, służącej integracji członków Izby oraz promocji.

Działalność samorządu zawodowego jako jednolitej organizacji jest finansowana z jego majątku na podstawie art. 58 ust.1 ustawy. Przepis ten stanowi zasadę jednolitego majątku samorządu zawodowego przeznaczonego na finansowanie działalności samorządu zawodowego.

Majątek samorządu zawodowego stanowią środki finansowe oraz nieruchomości i mienie ruchome (art. 58 ust.2 ustawy). Majątek samorządu zawodowego tworzą majątki poszczególnych izb zarządzane na podstawie art. 58 ust. 4 ustawy przez właściwe rady izby.

Statut w § 21 ust.1 wskazuje ponadto, że działalność Izby jest finansowana z jej majątku. Statut w tym przepisie wskazuje na zasadę, jaką powinno być **finansowanie działalności samorządu zawodowego inżynierów budownictwa z jego majątku**. Zasadzie tej nie przeczy potwierdzona statutowo odrębność osobowości prawnej poszczególnych jednostek organizacyjnych samorządu zawodowego ani też odrębność zarządzania majątkami tych jednostek regulowana w § 21 ust.4 statutu.

Potwierdzeniem regulacji statutowych jest m.in. § 2 zasad gospodarki finansowej Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa wskazujący iż PIIB jest organizacją samorządu zawodowego inżynierów budownictwa działającą na zasadzie samofinansowania. Działalność PIIB jest finansowana z własnego majątku, który stanowią środki finansowe oraz nieruchomości i ruchomości.

Należy podkreślić, że w rozumieniu zasad gospodarki finansowej przez PIIB rozumie się Krajową i okręgowe izby inżynierów budownictwa (§ 1 ust.2 pkt 1) co oznacza, że zasady gospodarki finansowej uznają jako własny majątek PIIB środki finansowe oraz nieruchomości i ruchomości zarówno Izby Krajowej jak i izb okręgowych.

Powyższe oznacza w szczególności, że w ramach samorządu zawodowego inżynierów budownictwa wydatkowanie środków finansowych zarówno Izby Krajowej jak i izb okręgowych nieruchomości zarówno Izby Krajowej jak i izb okręgowych jest traktowane jako finansowanie własnego majątku na zasadzie samofinansowania.

W konsekwencji należy wskazać, że wydatkowanie przez okręgowe izby środków finansowych na sfinansowanie remontu i modernizacji siedziby PIIB jest zgodnym z zasadami gospodarki finansowej finansowaniem celem statutowym w ramach samorządu zawodowego inżynierów budownictwa.

Nie ma przy tym znaczenia forma prawna finansowania (np. pożyczka, darowizna).

Możliwość finansowania nabywania nieruchomości stanowiących majątek samorządu zawodowego jak i wynikający z tego obowiązek utrzymywania w należyтым stanie i powiększania jego wartości poprzez nakłady inwestycyjne nie może budzić żadnych wątpliwości i jest realizowane przez wszystkie jednostki organizacyjne samorządu zawodowego.

Działania te były przedmiotem wielokrotnych kontroli służb skarbowych, które nie kwestionowały tego rodzaju wydatków jako celów statutowych. Nie kwestionowały także zasadności finansowania tej działalności z pożyczek uzyskanych od innych jednostek organizacyjnych samorządu zawodowego traktując je jako wydatki ponoszone w celu realizacji celów statutowych.

Podsumowując dotychczasowe rozważania wyrażam opinię, że finansowanie remontu i rozbudowy siedziby PIIB jest celem statutowym wszystkich jednostek organizacyjnych samorządu zawodowego inżynierów budownictwa (Izby Krajowej i izb okręgowych) i brak jest prawnych przeszkód do wydatkowania na ten cel środków wszystkich jednostek organizacyjnych samorządu zawodowego.

Przechodząc do zagadnień prawno-podatkowych wskazać należy, że pożyczka nie jest przychodem zarówno dla Pożyczkobiorcy ponieważ podlega zwrotowi, jak i pożyczkodawcy ponieważ poza otrzymanymi odsetkami jej zwrot nie zwiększa jego majątku.

Zgodnie z art.12 ust.4 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 2016 r. poz.1888 z późn. zm.) do przychodów podlegających następnie opodatkowaniu nie zalicza się:

- 1) pobranych wpłat lub zarachowanych należności na poczet dostaw towarów i usług, które zostaną wykonane w następnych okresach sprawozdawczych, a także otrzymanych lub zwróconych pożyczek (kredytów), w tym również uregulowanych w naturze, z wyjątkiem skapitalizowanych odsetek od tych pożyczek (kredytów);
- 2) kwot naliczonych, lecz nieotrzymanych odsetek od należności, w tym również od udzielonych pożyczek (kredytów).

Potencjalnie, stosownie do w/w przepisu, podatek dochodowy od osób prawnych mógłby się należeć od przychodu z odsetek od pożyczki. Jednak, podobnie jak wszystkie przychody samorządu zawodowego inżynierów budownictwa, przeznaczone na cele statutowe nie podlegają one opodatkowaniu tym podatkiem.

O powyższym przesądzają, w szczególności przepisy rozdziału 4 - zwolnienia przedmiotowe - art. 17 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych zgodnie z którym wolne od podatku są:

- 4) dochody podatników, z zastrzeżeniem ust. 1c, których **celem statutowym jest działalność** naukowa, naukowo-techniczna, oświatowa, w tym również polegająca na kształceniu studentów, kulturalna, w zakresie kultury fizycznej i sportu, ochrony środowiska, wspierania inicjatyw społecznych na rzecz budowy dróg i sieci telekomunikacyjnej na wsi oraz zaopatrzenia wsi w wodę, dobroczynności, ochrony zdrowia i pomocy społecznej, rehabilitacji zawodowej i społecznej inwalidów oraz kultu religijnego - w części przeznaczony na te cele;
- 6c) dochody organizacji pożytku publicznego, o których mowa w przepisach o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie - w części przeznaczony na działalność statutową, z wyłączeniem działalności gospodarczej;
- 39) dochody związków zawodowych, społeczno-zawodowych organizacji rolników, izb rolniczych, izb gospodarczych, organizacji samorządu gospodarczego rzemiosła,

Podstawowym aktem prawnym regulującym zasady działania samorządu zawodowego inżynierów budownictwa jest ustawa z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa (Dz.U. z 2016 r. poz. 1725).

Stosownie do art. 3 ust.2 ustawy samorząd zawodowy inżynierów budownictwa tworzą członkowie zrzeszeni w izbie inżynierów budownictwa, która zgodnie z art. 7 ust. 1 ma osobowość prawną.

Statut samorządu zawodowego inżynierów budownictwa w § 4 ust.5 doprecyzowuje rozumienie tego przepisu wskazując, iż osobowość prawną posiadają jednostki organizacyjne samorządu zawodowego inżynierów budownictwa (art. 9 ust.1 ustawy) Krajowa Izba nosząca nazwę Polska Izba Inżynierów Budownictwa (§1 ust.2 pkt 1 statutu) i izby okręgowe.

Należy jednak podkreślić, że jest to ustawowo nadana osobowość prawną izby inżynierów budownictwa jako samorządu zawodowego inżynierów budownictwa.

Izby okręgowe, mimo statutowo określonej osobowości prawnej pozostają częścią jednego samorządu zawodowego inżynierów budownictwa, posiadają też jednolicie określone cele statutowe i zobowiązane są do stosowania się do uchwał organów Krajowej Izby, która jest najwyższą jednostką organizacyjną samorządu zawodowego inżynierów budownictwa (art.27 ustawy).

Wystarczy wskazać, że okręgowe izby, w tym okręgowe zjazdy, nie mają prawnych możliwości uchwalenia statutu ani regulaminów określających organizację organów izby i trybu ich działania, a kompetencje takie posiada, także wobec izb okręgowych, Krajowy Zjazd Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa stosowanie do przepisu art. 31 pkt 5 ustawy.

Ustawowe zadania samorządu zawodowego określa art. 8, zgodnie z którym do zadań samorządów zawodowych należy, w szczególności:

- 1) sprawowanie nadzoru nad należyтым i sumiennym wykonywaniem zawodu przez członków izb;
- 2) reprezentowanie i ochrona interesów zawodowych swoich członków;
- 3) ustalanie zasad etyki zawodowej i nadzór nad jej przestrzeganiem;
- 4) nadawanie i pozbawianie uprawnień budowlanych w specjalnościach, o których mowa w art. 14 ust. 1 ustawy - Prawo budowlane, zwanych dalej "uprawnieniami budowlanymi", uznawanie kwalifikacji zawodowych oraz nadawanie i pozbawianie tytułu rzeczoznawcy budowlanego;
- 5) (uchylony);
- 6) współdziałanie z organami administracji rządowej i organami samorządu terytorialnego oraz z innymi samorządami zawodowymi i stowarzyszeniami zawodowymi;
- 7) (uchylony);
- 8) współdziałanie w doskonaleniu kwalifikacji zawodowych architektów lub inżynierów budownictwa;
- 9) **zarządzanie majątkiem i działalnością gospodarczą samorządu zawodowego;**
- 10) prowadzenie postępowań w zakresie odpowiedzialności zawodowej i dyscyplinarnej członków samorządów zawodowych;
- 11) opiniowanie projektów aktów normatywnych dotyczących architektury lub budownictwa;
- 12) organizowanie i prowadzenie instytucji samopomocowych oraz innych form pomocy materialnej członkom samorządów zawodowych;
- 13) prowadzenie list członków samorządów zawodowych;
- 14) **realizacja zadań statutowych.**

spółdzielczych związków rewizyjnych, organizacji pracodawców i partii politycznych, działających na podstawie odrębnych ustaw - w części przeznaczonych na cele statutowe, z wyłączeniem działalności gospodarczej.

1b. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1, dotyczące podatników przeznaczających dochody na cele statutowe lub inne cele określone w tym przepisie, ma zastosowanie, jeżeli dochód jest przeznaczony i - **bez względu na termin** - wydatkowany na cele określone w tym przepisie, w tym także **na nabycie środków trwałych** oraz wartości niematerialnych i prawnych służących bezpośrednio realizacji tych celów oraz na opłacenie podatków niestanowiących kosztu uzyskania przychodów, z zastrzeżeniem ust. 1 pkt 5a.

PIIB jest organizacją pożytku publicznego w rozumieniu art.3 ust.1 i 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2016 r. poz. 1817 z późn. zm.) zgodnie z którym:

1. Działalnością pożytku publicznego jest działalność społecznie użyteczna, prowadzona przez organizacje pozarządowe **w sferze zadań publicznych określonych w ustawie.**

2. Organizacjami pozarządowymi są:

- 1) niebędące jednostkami sektora finansów publicznych w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych lub przedsiębiorstwami, instytucjami badawczymi, bankami i spółkami prawa handlowego będącymi państwowymi lub samorządowymi osobami prawnymi,
- 2) **niedziałające w celu osiągnięcia zysku**
- **osoby prawne** lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, **którym odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną**, w tym fundacje i stowarzyszenia, z zastrzeżeniem ust. 4.

Brak jest podstaw w oparciu o analizę ustawy z 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, do stwierdzenia, że do uznania podmiotu za organizacją pozarządową winien on spełniać inne wymagania niż te określone w art. 3 ust. 2 cyt. Ustawy (tak wyrok WSA z dnia 24 maja 2016 r. sygn. akt I SA/Ke 239/16 LEX nr 2054152).

Podobnie NSA w wyroku z dnia 26 stycznia 2012 r. sygn.. akt II GSK 2457/11 ONSAiWSA 2014/2/33 stwierdził, że „Zmiana art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 ze zm.), dokonana ustawą z dnia 22 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 28, poz. 146), przez dodanie m.in. pkt 4, nie rzutuje na rozumienie pojęcia "organizacja pozarządowa", zdefiniowanego w art. 3 ust. 2 ustawy zmienionej.”.

Powyższe oznacza, że samorząd zawodowy inżynierów budownictwa, uzyskując osobowość prawną na podstawie ustawy, wykonując zadania publiczne i nie posiadając celu w postaci uzyskiwania zysku, przeznaczając swoje dochody na realizację celów statutowych nie podlega opodatkowaniu podatkiem od osób prawnych.

Możliwe jest w ramach realizacji celów statutowych finansowanie remontu i modernizacji siedziby PIIB z nie podlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób prawnych pożyczek udzielanych przez inne jednostki organizacyjne samorządu zawodowego inżynierów budownictwa.

Wnioski:

Okręgowe izby inżynierów budownictwa mogą udzielać Polskiej Izbie Inżynierów Budownictwa pożyczek na sfinansowanie remontu i rozbudowy siedziby Polskiej Izbie Inżynierów Budownictwa.

Środki przeznaczone na sfinansowanie remontu i rozbudowy siedziby są wydatkami na cele statutowe i nie podlegają opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób prawnych.

Zastrzeżenia:

Opinia została sporządzona według stanu faktycznego i prawnego obowiązującego na dzień 17 października 2017 r.

RADCA PRAWNY

Krzysztof Zajac
WA/S/175